

BLANCHE
MONET

ÉS A TAVIRÓZSÁK
RAGYOGÁSA

CLAIRE PAULIN

BLANCHE
MONET

ÉS A TAVIRÓZSÁK
RAGYOGÁSA

Kossuth Kiadó

A fordítás alapja:
Claire Paulin: *Blanche Monet und das Leuchten der Seerosen*
First published in 2022 by Ullstein Taschenbuch Verlag

Fordította
Hatvani Patricia

Szerkesztette
Karakai Eszter

Borítóterv és grafika
Bürosüd
www.buerosued.de

ISBN 978-963-636-493-9

Minden jog fenntartva

© Ullstein Buchverlage GmbH, Berlin 2022
© Kossuth Kiadó 2025
© Hungarian translation Hatvani Patricia 2025
Borítókép © Arcangel / Balazs Kovacs

Anyámnak

„Imádott mindent, amit ő. Még a salátán a borsot is.”

JEAN-PIERRE HOSCHEDÉ

I. rész
Ifjúság

1876-1885

1

Montgeron, 1876. július

– Megvagy! – Blanche egy hirtelen irányváltással elállta nővére útját a rózsakertnél, és megragadta a karját.

– Nem akarok már fogócskázni! – adta meg magát Marthe, majd sértődötten megigazította a ruháját. A napsütésben csillogtak az izzadságcseppek kipirosodott arcán.

Blanche örült neki. Pont ebben bízott, ugyanis ez tökéletesen illett a tervébe.

– Mit szólnál, ha bújócskáznánk? Te számolhatsz! – ajánlotta fel Marthe-nak.

A futkosós játékokban Marthe mindig alulmaradt, így előbbutóbb elment tőlük a kedve. Jobban szeretett bújócskázni, de abban is inkább a keresést élvezte. Tizenkét évesen valószínűleg már túl nagynak érezte magát ahhoz, hogy Suzanne-hoz, Jacques-hoz, Germaine-hez és Blanche-hoz hasonlóan ő is bebújjon a kastélypark izgalmas zugaiba. Marthe volt a legidősebb gyerek a családban, és bár Blanche csak egy évvel volt fiatalabb nála, nővére előnyt élvezett valamiben,

ami miatt rettentően irigyelte. Minden igyekezetével azon volt, hogy ezt megváltoztassa.

Pontosan tudta, hová akar bújni: Papa tiltott dolgozószobájába. Kockázatos vállalkozásnak tűnt, Papa ugyanis senkit sem engedett be oda felügyelet nélkül. Még a Mamát sem, pedig a nagypapa halála után ő örökölte meg a kastélyt. Blanche titkos tervének az új taftruha is része volt. Nagy gonddal választotta ki a színt, még a kedvencéről, a rózsaszínről is lemondott. Helyette a zöld mellett döntött. Ám még abból sem a zsenge rózsahajtás halványzöldjére esett a választása, hanem a tavirózsa levelének mély, telt zöldjére. Már csak egyvalamit kellett ellenőriznie, amire addig nem nyílt alkalma, mivel a ruhák csak aznap reggel érkeztek meg Párizsból.

– Blanche! Marthe! – kiáltott Mama a szaletliből.

Blanche megfogta Marthe kezét, majd a két lány a terebélyes tölgyfa előtt elhaladva a szaletli felé vette az irányt. Mama túl türelmetlennek hangzott ahhoz, hogy megvárakoztassák.

Rosszallóan csücsörítette a száját.

– Mégis mit gondol majd rólatok a vendégünk?

Akárcsak Blanche és a testvérei, Mama is olyan ruhát viselt, amit direkt rá szabtak, nyakán csipkegallérral, abban ült Papa mellett az ünnepélyesen megterített uzonnaasztalnál. Hetek óta ennek a titokzatos úrnak a látogatására készült, aki az elkövetkező hónapokban náluk fog lakni a Rottembourg-kastélyban. Kifényesíttette az ezüst étkészletet, kimosatta a függönyöket, kitakarította a szobákat, és összeállította az ételsort. Még az ágyneműre is ráhímezte a férfi monogramját, hogy a vendégük otthonosan érezze magát.

– Ezzel a hancúrozással csak összepiszkoljátok a ruhátokat! Üljetek le szépen! Hamarosan megérkezik.

Ha Mama most tényleg nem engedi őket tovább játszani, akkor akaratlanul is keresztülhúzza Blanche tervét. Így csak egyetlen kiút maradt: Blanche-nak Papánál kell behízelegnie magát, ő ugyanis soha nem tud neki ellenállni. Durcás arcot vágva kérlelően nézett rá, ő azonban teljes nyugalomban, székében hátradőlve ült az asztalnál. Mamával ellentétben őt ritkán lehetett kihozni a sodrából, kedélyes megjelenése is erről árulkodott.

– Csak izgatottak – szólalt meg, miközben felesége csuklóját simogatva próbálta nyugtatni.

De még mennyire! – gondolta Blanche. A látogató miatt teljes lázban égett. Vajon tetszeni fog neki a zöld ruhája?

– Miért kelsz folyton a védelmükre, Ernest? Nem kellene úgy viselkedniük a lányainknak, mint a proletárgyerekeknek!

– Hiszen nem mindennap találkoznak festőművésszel. Ő egy igazi forradalmár, Alice.

Forradalmár! Ezt a szót Blanche eddig még csak történelemórán hallotta, amikor Madame Cauderlier Robespierre rémuralmáról beszélt. Az ő vendégük azonban művész. Papa képeket rendelt tőle a kastély szalonjába.

– Biztos vagyok benne, hogy vigyáznak a ruhájukra. – Szelíd barna szemével Blanche-ra kacsintott. Majd odaintette magához a cselédlányt, hogy töltsön neki konyakot, és azzal a részéről lezártnak tekintette a beszélgetést. Mama dühös pillantást vetve rá, megrázta a fejét.

Marthe a vén tölgyfa felé fordult, majd a kezét a szeme elé tartva számolni kezdett:

– Egy, kettő, három...

Blanche futásnak eredt, a barokk kertben átvágott a pázsiton. Az oldalsó bejárat lépcsőfokait kettesével vette. A nyári hónapokban tárva-nyitva voltak a szárnyasajtók, hogy a kastély átszellőzzön. Papa dolgozószobájának folyosójához érve a sarkon kémlelt. Visszafojtott lélegzettel hallgatózott. Csend honolt, csak a toronyóra ingája kattogott mellette.

Lábujjhegyen elosont a felfelé vezető lépcső mellett. A falakon olajfestmények lógtak. A portrékhoz, melyek Mama Raingo és Boulade családból származó rokonait ábrázolták, és egészen a tizenhatodik századig nyúltak vissza, folyamatosan érkeztek újak. Papa műgyűjtő volt. Amióta Blanche az esztét tudta, Papa soha nem tért vissza Párizsból úgy, hogy ne hozott volna magával egy tucat festményt. A Boulevard Haussmann 56. szám alatti párizsi házuk falai is tele voltak képekkel.

Blanche óvatosan megérintette a hideg sárgaréz kilincset. Még egyszer hátrapillantott, majd beosont a dolgozószobába.

Eltipegett a könyvespolc előtt, melyen Molière, Honoré de Balzac és Victor Hugo művei sorakoztak. Ahogy a lába alatt megreccsent a parketta, összerezzen. Csak egyvalami lebegett a szeme előtt, így még a Papa XVI. Lajos-stílusú íróasztala mellett álló, márványtalapzatú földgömbbel sem törődött, amely olyan hatalmas volt, hogy két kézzel sem érte át.

Az ablakon besütő napsugarak egy női portréra estek, mintha csak utat akartak volna mutatni Blanche-nak.

– Ő itt Madame Camille Léonie Doncieux – mesélte Papa, amikor hazahozta a képet, és a majdnem életnagyságú portré láttán Blanche képtelen volt leplezni a lelkesedését.

– A Párizsi Szalonból szereztem. Ott kizárólag a legjobb művészek legnagyobb műveit állítják ki. Mielőtt azonban a festmények kikerülnek a galéria falára, szigorú zsűri bírálja

el őket. Ez a kép hatalmas szenzációt keltett a látogatók körében.

Blanche úgy érezte, mintha a festmény mágikusan vonzáná. Amikor Papa a dolgozószobájában tartózkodott, mindig talált valami indokot, hogy meglátogassa őt, és vele együtt Madame Camille-t. Igaz, hogy mindegyik képnek szerette a színeit, a különböző ecsetvonásokat és árnyékolásokat, de ez az egy különös hatással volt rá. Blanche mélyen kötődött a nőhöz, annak ellenére, hogy sosem találkozott vele.

Olyan, mintha Camille csak véletlenül lépett volna a képbe, ruhája uszályának egy része takarásban marad. Bőre finomnak és törékenynek hat, akárcsak egy lepke szárnya. Fejét jobbra fordítva tekintetét lesüti. Teveszínű kesztyűt viselő kezének elegáns mozdulata teljesen elvarázsolta Blanche-t. Bárcsak találkozhatna vele egyszer! Ha minden igaz, ő annak a festőnek a felesége, akire épp vártak.

Amitől viszont szinte még a lélegzete is elállt, az a Camille ruháján megjelenő, különleges fény-árnyék játék. Ezek a fényes foltok tették olyan életszerűvé. Blanche hallani vélte a finom selyemmuszlin suhogását.

Mély levegőt vett, majd közelebb lépett a festményhez. A szíve egyre gyorsabban kalapált. Aztán megragadta a szoknyája csücskét, felhúzta egészen az orra hegyéig, és összehasonlította a ruhája színét Camille zöld ruhájával. Pontosan eltalálta a színárnyalatot. Méghozzá olyannyira, hogy úgy tűnt, mintha a két ruhát ugyanabból az anyagból varrták volna. Örömeben ugrott egyet, és megpördült, mire a szoknyája gombasüveghez hasonló formát öltve szállt körülötte.

Blanche mindennél jobban vágyott rá, hogy róla is készüljön egy olyan olajfestmény, amit pár hete Monsieur Manet festett Marthe-ról és Papáról. Emiatt irigykedett úgy a nővé-

rére. Mindig csak Marthe. A nővére mindent megtett, hogy felhívja magára a figyelmet. Papa eredetileg ugyanis azt akarta, hogy Blanche foglaljon mellette helyet a padon, de szokás szerint Marthe akkor is előretolakodott, mondván, hogy ő az idősebb. Bosszúból Blanche az ágy alá rejtette Marthe hímezőkészletét, ami csak akkor került elő, amikor a cseléd-lány kitakarította a szobát. Mama leszidta Marthe-ot a rendetlensége miatt, amit Blanche utólag már sajnált.

A múlt éjjel Blanche alig tudott aludni. Újra és újra elképzelte, ahogy ez a Monsieur Monet megkéri, álljon neki modellt. Remélte, hogy már csak a ruha zöld színe is felkelti a figyelmét, és Madame Camille-ra emlékezteti, hiszen a képet ő festette.

– Blanche! – hallotta, ahogy Papa kissé mérgesen rászól.

Annyira belemerült az ábrándozásba, hogy teljesen megfeledkezett a külvilágról, és észre sem vette, hogy Papa belépett a dolgozószobába.

– Hányszor megtiltottam nektek, hogy begyertek ide!?

– Ne haragudj, Papa! – Blanche bűnbánón lesütötte a szemét. Olyankor, amikor Papa nagy ritkán dühbe gurult, jobban tették, ha nem néztek a szemébe, mert attól csak még inkább kijött a sodrából.

– Mit keresel te itt?

– Csak meg akartam látogatni Madame Camille-t, mert ő is és a ruhája is olyan gyönyörű.

– Bocsásson meg, Monsieur Hoschedé, hogy közbeszóllok, de aki ilyen bájos bókkal illeti a feleségemet, arra nem szabad haragudni!

Blanche hirtelen felnézett. A Papa mögött álló idegen férfi rámosolygott.

• • •

Ez a kedves férfi lenne Camille férje? Az úr levette a kalapját, majd hátrasimította a barna haját.

Blanche térdet hajtott előtte.

– Jó napot kívánok, Monsieur Doncieux!

– Jó napot, Mademoiselle...?

– Blanche – segítette ki Papa, miközben rosszállóan végigmérte a lányát. – Ő a másodszülettem, és pontosan tudja, hogy ide nem szabad bejönnie.

– A nevem Monet. Amikor Camille-t festettem, még sajnos nem voltunk házasok, Mademoiselle Blanche. Nézze! – Odalépett a festményhez, és a jobb alsó sarokra mutatott. – Claude Monet, 1866.

Blanche érezte, ahogy elpirul. Milyen kis buta. Ezt még soha nem vette észre. Monet aláírásában a „T” egészen az alatta lévő évszámig kacskaringózott. Épp elnézést akart kérni tőle, amikor Papa megelőzte.

– Bocsásson meg, kedves Monet. Blanche máris távozik, nekünk ugyanis lenne itt egy-két megbeszéltnivalónk. – Papa szigorúan Blanche-ra nézett, mire ő az ajtóhoz sietett, és halkán behúzta maga mögött.

– Blan-Blan! – Suzanne leugrott hozzá a harmadik lépcsőfokról. Mama megkérte Ninette-et, hogy maradjon fent a kicsikkel a gyerekszobában, amíg megérkezik a vendég, nehogy addigra összepiszkolják a ruhájukat. Suzanne azonban nem először csúszott ki a dajka kezei közül. – Te titokban bementél a Papa dolgozószobájába? – suttozta izgatottan.

Blanche megbízott Suzanne-ban. Nyolcéves kora ellenére okosabb és agyafűrtabb volt, mint Marthe, és soha nem árulta volna be Blanche-t. Amúgy meg ő maga is be-besurrant a szobába, mert imádta a drága aranyetszéses könyveket,

amelyek a polcokon sorakoztak. Olykor megsimogatta a könyvek gerincét, mintha csak doromboló cicák lennének.

– Gyere, kimegyünk, és ott mindent elmesélek! – felelte Blanche, majd magával vitte Suzanne-t.

Kicsivel később együtt ülték körül Monet-val az uzsonnaasztalt. Még Germaine is ott volt, aki közel háromévesen lassan kezdte kinőni az etetőszékét, és valószínűleg emiatt szinte meg sem moccant. Suzanne, akit Blanche beavatott a tervébe, ugyanolyan izgalommal követte a felnőttek beszélgetését, mint nővére.

– Kedves Monsieur Monet – turbékolt Mama, miközben, kisujját eltartva, kezébe vette a kávéscsészéjét. – El sem tudom mondani, mennyire örülünk, hogy megtisztel a jelenlétével.

Belekortyolt a kávéjába, de közben egy pillanatra sem vette le a tekintetét Monet-ról.

– Én is nagyon örvendek, Madame Hoschedé. Megteszem, ami tőlem telik.

– A park közepén lévő kisházat rendeztük be önnek, hogy elegendő helye legyen a nagy méretű képekhez, és nyugodtan dolgozhasson. Reményeink szerint ott úgy érezheti magát, mintha a saját műtermében lenne. Azonkívül a Yerres-nél lévő La Léthumière halászház is a rendelkezésére áll, ha esetleg azt tervezi, hogy kievez, és a vízzen fest.

Papa csak néhány héttel korábban tett szert az épületre.

– Nagyon köszönöm, Monsieur, ám mivel vonattal érkeztem, és a műterembárok a Szajján ringatózik, valószínűleg a környező vidékre fogok összpontosítani.

Még hajója is van! Kizárólag a festéshez!

– Nos, hát – emelte fel poharát Papa nyájas mosollyal.

– Biztos vagyok benne, hogy a világ még sokat fog hallani önről.

Mama is kért egy kis konyakot, és ő is koccintott Monet-val. A szeme úgy ragyogott, mint Camille ruháján a napsütötte foltok.

– Én is meg vagyok róla győződve! Egészségére, Monsieur Monet! Tudja már, miket fog nekünk festeni?

A férfi elgondolkozva húzta végig a kezét a szakállán.

– Holnap korán reggel eldöntöm, de azért már van egy-két ötletem.

Blanche titokban remélte, hogy a zöld ruhája is szerepel a festő tervei között. Suzanne valószínűleg ugyanerre gondolt, mert az asztal alatt megrúgta a nővére lábát.

– Holnap sajnos itt kell hagynom önt – mondta Papa.

– Üzleti ügyből kifolyólag néhány hetet Párizsban töltök.

Blanche-nak hiányzott Papa, amikor a textilvállalkozása miatt hetekre távolmaradt. Viszont annál jobban örült, amikor hazaért, mert mindig hozott magával képeket meg apró meglepetéseket. Legutóbb egy rocaille-hajkefét és egy hozzáillő, csiszolt üvegből készült kezitükröt ajándékozott neki, amit Blanche azóta is nagy becsben tart egy ládikóban.

– Teljes mértékben megbízom önben, Monsieur Monet. Ha bármire szüksége lenne, kérem, tudassa Alice-szel. Mindent megteszünk, hogy otthon érezze magát.

Mama szétnyitotta a fekete teknőspáncél legyezőjét, és legyezni kezdte magát.

A hold besütött az ablakon, és titokzatos árnyékokat festett a falra. Blanche az ágyában feküdt, kezét összekulcsolta a tarkója alatt. Az ajtó megnyikordult, résnyire kinyílt, majd újra becsukódott. Valaki mezítláb végigszaladt a padlón.

Amikor Suzanne nem tudott elaludni, gyakran átment Blanche-hoz. Legtöbbször ijesztő történeteket találtak ki együtt, amibe végül Suzanne belealudt. Blanche csodálkozott, hogy hűga mindig a legizgalmasabb részeknél merül álomba.

Suzanne az esti félhomályban, fehér hálóingjében úgy festett, mint egy szellem, fodrokkal. Óvatosan felemelte Blanche paplanját, és bemászott alá. Ébenfaszínű, hullámos haját laza copfba fonta. Suzanne megfogta a végét, olyan volt, mint egy kis ecset, és megcsiklandozta vele Blanche arcát. Mindketten kuncogtak.

– Te sem tudsz aludni? – kérdezte Suzanne. – Mi jár a fedben?

– Monsieur Monet.

A festő elkészönt a kávézás után, hogy kipakolja a bőröndjeit, és beköltözzön a kerti lakba. Blanche meglepetésére még a szolgálkra sem tartott igényt, akik rendszerint a vendégek csomagjaiért feleltek. Minél előbb találni akart valami ürügyet, hogy bekukkanthasson a kisházba. Rettentően kíváncsi volt rá, hogyan néz ki egy igazi művész műterme.

Tulajdonképpen azt tervezte, hogy egyből utánamegy, de Mama megakadályozta ebben, ugyanis ragaszkodott hozzá, hogy ő is elköszönjön, és felmenjen Ninette-tel.

– Papa azt mondta, hogy Monet forradalmár.

Suzanne-nak elkerekedett a szeme, bizonyára azt remélte, megint valami izgalmas történet következik.

– Gondolod veszélyes, és Papa nálunk rejtegeti?

– Ha így lenne, biztosan nem hagyna minket vele egyedül. Ő művész, Suzu.

– Igen, de mi van, ha csak festőnek adja ki magát, és az utazóládáiban festőkészlet helyett fegyvereket hozott magával. Talán Papa nem is sejti. Gondolj bele, Monsieur Monet titokban valami olyasmit tervez, mint a Bastille ostroma!

Bár Blanche nemigen tartotta valószínűnek, amit Suzu a Monet művészládáiban rejlő fegyverekről fantáziált, azt mindenesetre furcsállotta, hogy nem fogadta el a szolgálak segítségét. Vajon miért nem nyúlhatnak a bőröndjeihez? Biztos megvan rá az oka. Tényleg csak azért van itt, hogy fessen? Valamivel fiatalabbnak tűnik, mint Papa. Soványabb is, és a hosszú haja vagány külsőt kölcsönöz neki. Monet valóban úgy nézett ki, mint ahogy Blanche elképzelt egy forradalmárt: bátornak és harciasnak. És Blanche szemében hős volt, amiért mellé állt, hogy Papa ne szidja le. Ki kell derítenie, mi van a ládáiban.

– Ha valami rosszban sántikál, el kell rejtőznie a bevetésig. A kerti lakban senki sem keresné – szötte tovább a történetet Suzu.

– Kizárt dolog. Akkor nem lett volna képes ilyen szépen megfesteni a feleségét. Azonkívül a neve is ott van a képen.

– És ha nem is Monet-nak hívják?

– Mármost, hogy valaki más festette a képet?

– Miért ne? – Szokás szerint Suzu fantáziája most is szárnyra kelt.

– Most aludj, Suzu! – Blanche betakargatta a hűgát. Egy darabig szorosan egymáshoz bújtak. Blanche hallotta, ahogy Suzanne nyugodtan és egyenletesen lélegzik.

– Blan-Blan?

– Igen?

– Ha Monet mégsem művész, nem tud téged megfesteni a ruhádban.

Akkor viszont hiába minden előkészület, és Marthe továbbra is folyamatosan emlékeztetni fogja rá, hogy ő az idősebb.

– Nem akarom, hogy szomorú legyél! – duruzsolta Suzu.

– Nyugodj meg, nem leszek! – Blanche homlokon csókolta a hűgát. – Aludj jól, kicsi Suzum!

Blanche megsimogatta a hűga arcát.

– Kiderítjük, vajon tényleg igazi festő-e.

• • •

Azon a forró júliusi délutánon Blanche és a testvérei a szaleltli árnyékában ültek, és zsebkendőre hímezték a monogramjukat. Már csak ő és Suzanne bajlódott a tűvel és a cérnával; Germaine még túl kicsi volt hozzá, ezért ő Ninette ölében a porcelánbabájával játszott; a stréber Marthe meg szokás szerint már rég elkészült, így ő felolvasást tartott nekik. Egyedül Jacques hajkurászhatott lepkéket, hálóval a kezében. Blanche hirtelen azt kívánta, bárcsak ő is fiú lenne, és ő is kergethethné a parkban a színes pillangókat. Bár sosem értette, hogy Jacques végül miért tűz fel egy álomszép narancssárga lepkét egy deszkalapra. De talán az öccse hétévesen még nem fogja fel, hogy a legapróbb rovarok is szenvednek attól, ha átszúrják a testüket. Vagy az is lehet, hogy a fiúkból hiányzik az együttérzés. Elvégre később háborúba mennek, ahol az ellen-séget bajonettel kell ledöfniük.

– Aú! – Suzu megsúrta magát, ölébe ejtette a hímzőkeretet, és bekapta a mutatóujját. Még ügyetlen volt, mert a hímzőkeretet csak áprilisban kapta ajándékba a születés-

napjára. Ráadásul pár napja nyomtalanul eltűnt a gyűszűje. Blanche segített neki megkeresni, mindent tűvé tett a drága ezüstgyűszűért. Marthe, aki épp Charles Perrault-tól olvasott fel egy mesét, egy pillanatra megállt, elégedetten elmosolyodott, majd továbbolvasott.

Valószínűleg Marthe-nál volt a gyűszű, bár nem vallotta be, mert azt hitte, Suzanne rejtette el a hímvőkészletet az ágya alá. Blanche legszívesebben kiöltötte volna Marthe-ra a nyelvét, de akkor megint csak árulkodna Mamánál. Helyette a hímvőkeretet az arca elé tartva, vágott egy grimaszt. Suzanne kuncogva oldalba bökte a könyökével.

– Talán ma kiderítjük, hogy Monet tényleg tud-e festeni, vagy forradalmat tervez – suttogetta Suzanne.

Mama délután el akart velük menni a kerti lakhoz, ahol Monet a műtermét rendezte be. Ez szép kis túrát jelentett, ugyanis az egész birtok nagyjából száz hektárt tett ki. Blanche remélte, hogy Mama nem várhatja meg őket túl sokáig. A séta még a szellős nyári ruhájukban is kemény menetnek ígérkezett, így arra számított, hogy csak akkor kelnek útra, amikor a nap már valamivel lejjebb ment.

– Nem hinném, hogy rosszban sántikálna – felelte Blanche.

– Akkor miért ment ki már korán reggel a házból, amikor még sötét volt, és mindenki aludt? Ez azért gyanús – akadémkoskodott Suzu.

Állítólag Monet felfedezőkörútra indult, bár olyankor még egy petróleumlámpa fényénél sem lehet túl sokat látni a környékből. Nagyon furcsa.

– Bizonyára titokban a szövetségeseivel találkozott. – Suzu szeme csak úgy csillogott az izgatottságtól.

Marthe kioktatón pillantott rájuk, nyilván zavarta a sugdolózásuk.

Blanche halkan felnevetett. Suzanne megint elemében volt.

– A végén még Papát is meggyanúsítod, hogy összejátsszik veled, mert rögtön Monet után ő is elhagyta a házat. Amúgy a te meséd jóval izgalmasabb, mint Marthe-é.

• • •

Szerencsére Mama hamarabb értük jött a szaletlibe, mint ahogy számítottak rá. Marthe-nak semmi kedve nem volt a sétához, helyette inkább olvasni akart. Ninette is ott maradt Germaine-nel és Jacques-kal, aki alig várta, hogy felnyársalja a színes áldozatait.

Monet-ra a kerti lak közelében találtak rá. Egy festőállvány-nál állt a tó partján, melyet fenyők és nyírfák szegélyeztek. A festő a bal kezében tartott kis tálcán ide-oda cikázott az ecsettel a festékek között, majd kusza ecsetvonásokkal, barna színárnyalatokat vitt fel a vászonra.

– Látod? – suttogta Suzu. – Ezt akár Germaine is festhette volna!

– Pst! – Blanche a szájára tette a mutatóujját, mert Monet odafordult hozzájuk. Remélte, hogy nem hallotta meg őket!

– Madame Hoschedé, Mademoiselles. – A férfi megemelte a kalapját.

Mama szégyenlősen lesütötte a tekintetét.

– A lányaim feltétlenül látni akarták, hogyan dolgozik. Egész nap azzal nógattak, hogy látogassuk meg önt.

Ez azért túlzás. Mindössze egyszer kérték meg rá.

Blanche és Suzanne térdet hajtottak.

– Valóban? Akkor Blanche-nak és Suzanne-nak hála fellélegezhetek egy pillanatra. – Pajkosan elmosolyodott.

Blanche szíve hevesen kalapált. Monet emlékszik a nevére!

– Hogy halad? – érdeklődött Mama, miközben közelebb lépett a festővászonhoz, és szemügyre vette a színek kavalkádját. Végül elismerően bólintott. – Ó, gyönyörű lesz!

Ezt hogy érti? Vajon hízelegni akar neki, vagy tényleg lát valami olyat, ami Blanche-nak eddig nem szűrt szemet?

Sem kontúrokat, sem vonalakat nem tudott kivenni, csak egymásba mosódó színeket látott. A bal oldalon egy világosabb csík kígyózott végig. Vajon mit akar ebből kihozni Monet? A tavat a fákkal? Vagy csak a vizet? Esetleg a túlparti bokrokat? Akármennyire is igyekezett Blanche, nem látott mást, pusztán színes pacákat.

Csak olyan festményeket ismert, amelyek személyeket ábrázoltak, mint Mama rokonait; vallásos jeleneteket és angyalokat; vagy emberi tragédiákat, például szörnyű hajótöréseket. Ám amibe Monet belekezdett, az teljesen új volt a számára.

– Mi ez? – kérdezte halkán Suzanne, de Blanche-ot túlzottan lebilincselte a látvány ahhoz, hogy válaszolni tudjon.

– Madame Hoschedé, örülnék, ha modellt állna nekem odaát, a két nyírfa között.

Hogyan akar róla portrét készíteni, ha az egész kép csak pontokból és csíkokból áll, és egyetlen formát sem lehet kivenni belőle?

– Megtisztel vele. – Napernyőjét Blanche kezébe nyomta. – Hagyjátok nyugodtan dolgozni Monsieur Monet-t! Üljetek le arra a farönkre, és maradjatok csendben! – Aztán átment a túlpartra.

Monet odafordult hozzájuk.

– Ha van kedvetek, idejöhettek mellém!

Suzanne egyből felpattant. Remélte, hogy végre fény derül a nagy rejtélyre Monet és a festészete körül. Blanche a leg-

rosszabttól tartott, ugyanis amit eddig látott, csalódással töltötte el. Hogyan lesz ebből kép?

Monet festett. Festett és festett; színeket kevert, és az alapszínekből újakat teremtett. Hol széles ecsettel csíkot húzott egy nagy felületre, hol meg lehetfinom sörtékkal épphogy csak megérintgette a vásznat, apró vonalkákat varázsolván rá. Minden kavargott és vibrált. A tó vizében visszatükröződtek a körülötte lévő fűszálak, bokrok és fák. Blanche visszafojtott lélegzettel figyelte, ahogy egyre jobban felismerhetővé vált Mama a lenvásznon. Ráadásul kétszer is. Egyszer a parton a nyírfák között állva, aztán meg a víz tükörképében. Annyira belemerült a kép születésébe, hogy teljesen elvesztette az időérzékét. Megfigyelt minden ecsetvonást, és az egyelőre jelentéktelennek tűnő csuklómozdulatokat. A szeme láttára készült el élete legszebb festménye. Minden életre kelt. Olyan volt, mintha az egész mozgásban lenne, mintha örvénylene. Még azt is hallani vélte, ahogy a lágy szellő a nyírfalevelekkel játszadozik. Ugyanolyan valódi és természetes volt, mint a világító napfényfoltok Camille ruháján.

Monet lendületes írással odafirkantotta a nevét a kép aljára. A „T”-t ugyanolyan hosszan kanyarította, mint a *Zöldruhás nő* című festményén.

– Kész! – mondta végül, majd hátralépett.

Nyugodt, bariton hangja visszarántotta Blanche-t a jelenbe. Megborzongott, és megdörzsölte a karját. Mennyi ideig álltak itt? Mi történt a szeme láttára? A kezdetben semmitmondó színes pacákból Monet képet teremtett, amelyen életre kelt a víz, a fény, sőt, még a fák között kavargó szél is. Megbabonázva, némán állt, alig tudta levenni róla a szemét.

– Tetszik?

Suzanne szája nyitva maradt a csodálkozástól.

Blanche a megfelelő szavakat kereste.

– Ön... képtelenség, amit festett. A kép életre kelt. Olyan, mintha minden mozgásba lendülne.

Monet mereven bámulta a lányt. Gyanakvóan összevonta a szemöldökét. Talán rosszul fejezte ki magát, és megsértette a művészt?

Ám aztán a férfi arca felragyogott, és elmosolyodott.

– Magam sem tudtam volna találóbban megfogalmazni.

Blanche szíve táncot járt. Ezek szerint jólesett neki, amit a festményéről mondott.

Abban a pillanatban Blanche valami olyat érzett, amire nincsenek szavak.

A következő napok pillanatok alatt elrepültek. Amikor a házban még mindenki aludt, Monet már reggelizett. Aztán megpakolt egy kis fakocsit, és bejárta a környéket. Ebédre visszajött. Gyakran beszélgetett Mamával művészetről, irodalomról és színházról, ugratta a gyerekeket, vagy Papa felől érdeklődött, aki még mindig Párizsban volt. Blanche és a testvérei délutánonként elkísérték dolgozni. Legtöbbször a kerti lak közelében maradtak.

Blanche a festőállvány mellett, egy sámlin üldögélve, azzal töltötte az idejét, hogy odanyújtotta Monet-nak az olajfestékeket, és nézte, ahogy fest.

Egyszer még a kerti műtermébe is be tudott kukkantani. A földön használt újságpapírok voltak kiterítve, nehogy a padlóra csöppenjen a festék. A terem közepén nehéz festőállvány állt. A fonotszékeket és az asztalt Monet az ablak alatti falhoz tolta. Az asztal tele volt kis dobozokkal, üvegekkel, amelyek-

ben különböző méretű és vastagságú ecseteket tartott, továbbá kinyomott fémtubusokkal, vázlatfüzetekkel és rongyokkal, a felesleges olajfesték felitatására. A lenvásznak, melyeknek egy részét már keretre feszítette, a falnak döntve sorakoztak, vagy összetekerve álltak egy sarokban. Blanche azonban semmi olyat nem látott, ami forradalomra utalt volna. Suzanne még mindig meg volt győződve róla, hogy Monet titkol valamit.

Blanche viszont igazi művésznek tartotta a férfit, és azon a forró júliusi délutánon is ott ült mellette, a kastély mögött. Előttük egy sereg fehér pulyka pöffeszkedett felborzolt tollakkal, akik bogarakat, férgeket és legyeket csipegettek fel a földről. Ha Jacques túl közel ment hozzájuk a lepkehálójával, sértődötten rikácsoltak, és kurrogtak.

– Jacques, kérek, menj egy kicsit arrébb a hálóddal! Ha megijednek, nem tudom őket lefesteni.

Jacques bocsánatot kért, majd elvágatott a magas fűben.

Monet cigarettára gyújtott, kifújta a füstöt, közben pedig figyelte, ahogy a tollas jászágok csőre alatt lifeg a piros bőrlebeny.

Blanche jól érezte magát a festő közelében. Olyan volt, mint ha mindig is náluk lakott volna. Majdnem úgy, mint Papa. Monet mesélt Párizsról, a szülővárosáról, Le Havre-ról, ahol Lecadre nagynénje hajókellék-kereskedést vezetett; Fécamp-ról és Argenteuil-ről, az időszakos lakhelyeikről; Londonról, ahová a pusztító, poroszok elleni háború elől menekültek Camille-jal. Mesélt a pompás Picadilly Circusról, amelynek egy ideig a közelében laktak, áradozott a Temze feletti szürke ködőről, amely szabályosan elnyelte a hajókat, meg a Truville tengerpartjáról. Blanche-t arra emlékeztette, amikor Papa az utazásairól mesélt.

– Kérdezhetek valamit?

– Nem hiszem, hogy meg tudnám akadályozni – felelte Monet. Mosolya elárulta, hogy csak viccel.

– Papa azt mondta, ön forradalmár. Igaz ez?

Monet hirtelen levette tekintetét a pulykákról. Arckifejezése elkomorult. Blanche-ba szúró fájdalom nyilallt. Hogy lehet ilyen tapintatlan?

– Kérem, bocsásson meg, illetlenség ilyet kérdezni! – tette hozzá gyorsan.

Monet hangosan beszívta a levegőt.

Blanche attól félt, hogy azon nyomban összepakolja a holmiját, és elhagyja Montgeron-t. Lehet, hogy a kérdésével még Papa fejére is bajt hoz? A következményeket latolgatva Blanche-t kiverte a hideg verejték.

Monet elgondolkozva simított végig a dús szakállán.

– Elmagyarázta neked, miért nevez így engem?

Blanche az alsó ajkát beharapva megrázta a fejét.

– Nos, mit gondolsz, mit értett ez alatt?

Mit is feleljen erre? Hogy Suzanne azt hiszi, itt bújik meg náluk, és hogy az utazóládáiban fegyvereket rejteget egy mérnylethez?

– Elárulok neked egy titkot, de semmiképp sem adhatod tovább! – Megköszörülte a torkát. – Még akkor sem, ha megkínoznak.

Kínzás? Bár Blanche tisztában volt vele, hogy Franciaországban már rég beszüntették, a történelemórán egyszer látott képeket a kalodáról. Ki akarná őt megkínozni? A végén még kiderül, hogy mégiscsak igaza volt a féktelen fantáziájú Suzanne-nak, és lázadás készülődik? Lehet, hogy még Papának is köze van az ügghöz?

– Megígéred?

Blanche idegesen tördelte a kezét, alig mert ránézni a férfitra.